KURJER WARSZAWSKI.

D. 4. Listopada. — Rok 1851. Wtorek. № 292. Jutro, ŚŚ. Zacharyasza i Elżbiety.

Wczoraj, jako w *Dzień Zaduszny*, pobożni przepełniali wszystkie Świątynie Pańskie, a korzystając z przyjaznego czasu, znaczna ich liczba, pospieszyła ku miejscu ogólnego zebrania po śmierci, to jest na *Powązki*. Po wysłuchaniu Nabożeństwa w miejscowym Kościele Śgo Karola *Boromeusza*, zapełnił się i smętarz, a na mogiłach ojców, matek i dzieci, oraz braci lub siostr, wzniosły się modły i westchnienia za spoczywających, których okrywająca ziemia zwilżoną została łzami pozostałych.

Dziś w Kościele na *Powązkach*, Uroczystość Odpustowa Śgo Karola *Boromeusza*.

Podczas dwóch świąt ubiegłych, w Kościele XX. *Dominikanów*, licznie zebrani Artyści i Amatorowie, wykonali Mszę J. *Nideckiego*, kwartet *Zientarskiego*, i Oratorium *Rossiniego*, oraz różne inne dzieła Religijne: *Krogulskiego, Rostkowskiego, Kückena* i *Zientarskiego*, pod dyrekcją tegoż.

N. PAN, mianować raczył Kawalerem Cesarsko-Królewskiego Orderu *Orła Białego*, Hrabiego *du Tojal* (Jana *d'Oliveira*), b. Ministra Spraw Zagranicznych Królestwa *Portugalji;* a Kawalerem Orderu Śtej Anny I kl:, Barona *Seysal*, b. Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego N. Królowej *Portugalskiej*, przy Dworze J. C. K. MOŚCI.

N. PAN, objawić raczył szczególniejsze Monarsze zadowolenie, Jenerałowi-Majorowi Inżenjerów Edwardowi *Gerstfeld*, Pomocnikowi Główno-Zarządzającego Komunikacjami i Budowlami publicznemi, za odznaczające się i z wszelką dokładnością wykonanie włożonego na niego obowiązku, wskazania kierunku budowy kolei żelaznej *Petersburgsko-Warszawskiej*.

Przez Najwyższe Rozkazy J. C. K. MOŚCI, posunięci za wysługę lat, z Sekretarzy Guber: na Sekretarzy Kollegjalnych: Intendent byłego Zamku Królewskiego w Warszawie *Gimbut*, i Burmistrz m. Pabianic *Bartkiewicz;* p. o. Rachmistrza Biura Kontroli i Rachunkowości w Kom: R. S. W. i D. *Wołchowski;* p. o. Expedytora Rządu Gubern: Płockiego *Bulewski*, i p. o. Rachmistrza Rady Głównej Opiekuńczej Zakładów Dobroczynnych, *Wyrwicz;* Sekretarz Wydziału Administracyjnego Magistratu m. Warszawy *Kolenda*, i Urzędnik Kancelarji Kom: R. S. W. i D. *Orlicki*, ze starszeństwem. Z Sekretarzy Prowincjonalnych na Sekretarzy Gubernjalnych: p. o. Sekretarza Rządu Guber: Warszawskiego, *Folkierski;* Dozorca Składu effektów rekruckich w Rządzie Guber: Warszawskim *Trzciński;* Nadzorca Domu Badań w Łęczycy, *Rajszel*, i Burmistrz miasta Dąbia *Żychliński*, ze starszeństwem. — Przeniesieni; Starszy Nauczyciel Alexandryńskiego Instytutu Wychowania Panien, Radca honorowy *Alexiejew*, na Starszego Nauczyciela Gimnazjum w Okręgu Nauko: Warszawskim, i Starszy Nauczyciel Gimnazjum Gub: w Warszawie, Sekretarz Koleg: *Titarew*, na starszego Nauczyciela Alexandryńskiego Instytutu Wychowania Panien.— Przez Postanowienia Rady Administracyjnej, w Wydz: Kom: Rz: Sprawie:, mianowany: Radca Prokuratorji w Królestwie, Magister Obojga Praw Dominik *Brochocki*, p. o. Prezesa Trybunału Cywilnego Gubernji Augustowskiej Wydziału IIgo.

JW. *Schilder*, Jenerał-Adjutant J. C. K. MOŚCI, Naczelnik Inżenjerów armji czynnej; i JW. *Płautin*, Jenerał-Lejtnant, Jenerał-Adjutant J. C. K. MOŚCI, wraz z Małżonką, wyjechali do *Niemiec*.

JW. Jenerał-Lejtnant *Grotenhelm*, wraz z Małżonką, przybył z *Drezna* do *Warszawy*.

Wczoraj na posiedzeniu publicznem Banku *Polskiego*, wylosowane zostały do spłacenia następujące Numera serji *obligacji cząstkowych*: 53, 150, 160, 402, 603. 633, 735, 917, 959, 977, 1011, 1269, 1385, 1503, 1563, 1574, 1595, 1606, 1774, 1778, 2120, 2177, 2182, 2261, 2398, 2403, 2487 i 2529.

Jutro i pojutrze, o godzinie w pół do 6tej z rana, w Kościele Parafjalnym Śgo Krzyża, odprawiać się będzie żałobne Nabożeństwo, za dusze zmarłych Braci i Siostr Bractwa Miłosierdzia Śgo Rocha; na które, Członków tegoż Bractwa, zaprasza się.

Przed sprowadzeniem zwłok z zagranicy ś. p. Józefa *Sadowskiego*, właściciela dóbr *Biejkowa* i innych, b. Radcy Tow: Kred: Z. i b. Dyrekcji Tow: Ogniowego, a zmarłego u wód w *Trenczynie* dnia 6go Września r. b.; odbyło się staraniem brata jego *Jana*, przybyłego z *Ukrainy*, Nabożeństwo żałobne d. 29go z. m., w Kościele parafjalnym we wsi *Promna*, podczas którego, X. *Bronisław*, z Zakonu X. *Kapucynów* z *Nowego-Miasta*, w słowach pełnych wymowy, przywiódł obecnym na pamięć cnoty zmarłego, jako prawego Obywatela, nieskazitelnego Urzędnika, oraz wzorowego Ojca i Sąsiada.

Na Nabożeństwo żałobne za dusze zmarłych, Tomasza i Tekli Małżonków *Czaban*, odbyć się mające w dniu jutrzejszym o godzinie 11tej z rana w Kościele *Powązkowskim*, Krewnych, Przyjaciół i Znajomych zaprasza się.

(A.n.) W dniach, gdzie Chrześcjaństwo poświęca wszystkie modły pamięci zmarłych, przypomnienie cnót ś.p. Heleny z Dzieduszyckich *Potockiej*, najlepszej Matki i Obywatelki, najtkliwszej Żony, niech drogich jej osób pobudza do westchnienia szczerego za nią do BOGA, wespół z niczem niepocieszonym Mężem i osieroconemi Dziećmi, którzy ją w zeszłym dopiero stracili miesiącu. — K. z *N. W.*

W smutku pogrążona Żona wraz z Dziećmi, po ś. p. Samuelu *Raschke*, Radcy Handlowym, b. Sędziu Trybunału Handlowego, Kupcu i Obywatelu m. *Warszawy*, zeszłym z tego świata (jak donieśliśmy wczoraj),

w 63cim roku życia, zaprasza Krewnych, Kolegów i Przyjaciół, na wyprowadzenie zwłok, jutro o godzinie w pół do 3ciej po południu, z domu N° 460 przy ulicy Senatorskiej, na smętarz Ewangelicki odbyć się mające.

Znany tłumacz *Moliera*, Franciszek *Kowalski*, objąwszy w zarząd Archiwum w *Tulczynie*, przygotował bogaty zbiór pomników dziejowych celem wydania takowych. Między innemi wynalazł oryginalne korrespondencje Jerzego *Mniszcha*, oraz Jana i Stanisława *Tarlów* Wojewodów *Sandomierskiego* i *Lubelskiego*. Xiążę Roman *Sanguszko*, ma się zająć porównaniem Archiwum w *Tulczynie* ze swojem własnem, jakie posiada w *Zasławiu*, pragnąc dopełnić pracy P. *Kowalskiego*. (*B. W.*).

Dnia 22 z. m. o godz: 5 m. 17 z rana, odkryto w *Altonie* małą *kometę teleskopową* w konstelacji *Psa myśliwskiego* (Asterion), mającą smugę podwójną na 1 stopień długą. *Kometa* szybko oddala się od *Słońca* i zbliża do bieguna północnego. W początku b. m. znajdować się będzie blisko głowy *Wolarza*, następnie przejdzie przez *Kwadrans murowy*, i będzie dążyła do głowy *Smoka* nie zachodząc pod poziom.

Znany podróżnik rodem z Królestwa Polskiego, P. Leon *Cienkowski*, przygotowuje dla Cesarskiego Towarzystwa Geograficznego w *Petersburgu*, *Opis podróży* swojej do *Sudanu*, (kraje zawarte w *Afryce* środkowej). Dla tegoż towarzystwa przygotowuje: *Statystyczne wiadomości o Królestwie Polskiem* Pan *Matkowski*.

Gdyby wynalazek używany w *Berlinie* upowszechnił się wszędzie, mielibyśmy niesłychane korzyści, i nadzwyczajną oszczędność w gospodarstwie na drzewie. Za pomocą bowiem gazu, używanego do oświetlania miasta *Berlina*, czyniono próby opalania pieców w mieszkaniach, oraz gotowania jadła, i zaspakajania wszelkich innych potrzeb, wymagających palnych materjałów. Próby te powiodły się jak najzupełniej, i przedstawiły nadzwyczaj korzystny pod względem kosztów, czystości, wygody i przyjemności ciepła rezultat.

Wczoraj złożono w Redakcji *Kurjera* bezimiennie rs. 1, dla 70-letniego starca *Pielawskiego*, przy ulicy Długiej pod Nr 572/3. — Złożono oraz od K. z N. W. na intencję zmarłej *Anny* z K. N., rs. 1 kop. 20, dla 76-letniej Wdowy M. S. przy ulicy Nowolipie N° 2441. — Zaś od Q. X. rs. 1 kop. 50, dla ubogich pod opieką Towarzystwa Warsz: Dobroczynności zostających.

Nie jednemu zwolennikowi rysunku, pragnącemu się rozerwać w chwilach wolniejszych, podajemy łatwy sposób kopjowania rycin, odbitych na miedzi lub stali. Środek wynaleziony został przez Professora *Bötchera* w *Frankfurcie*, i tamże uznany za doskonały. Bierze się w tym celu cienki papier welinowy, klejony krochmalem (o czem trzeba się przekonać puściwszy kroplę rozczynu *jodu* na papier, który powinien zabarwić się niebieskawo). Papier ten zwilża się rozczynem *jodku potażu* (część 1 na 20 części wody), a zbyteczną z niego wilgoć odciąga się bibułą. Poczem, podobnym sposobem zwilża się rycinę przeznaczoną do skopjowania, roztworem *kwasu siarczanego* (1 część kwasu na 100 części wody). Na takową rycinę, kładzie się papier stroną zwilżoną i w mocną, równą, wkłada się prassę. Po nie długim czasie, otrzymuje się na czystym papierze, pięknie i dobitnie odgniecioną rycinę w kolorze ciemno-niebieskim.

Od wczoraj już w składzie P. A. *Tyszyńskiego* przy ulicy *Krako:-Przedm:*, obok domu *Rezlera*, rozpoczętą została sprzedaż cukru rąbanego z najlepszych fabryk, na wagę częściową, to jest od *jednego* do *sześciu* funtów. Obok tego wszakże, dostać tam można tak w większych jak mniejszych partjach tegoż cukru, to jest na kamienie, głowy i funty.

Jeden z posiadaczy zbiorów numizmatycznych, nadesłać nam raczył rysunek z znajdującego się w zbiorze jego medalu, przedstawiającego *Stefana Batorego*, a tem osobliwszego, iż zrobionym jest z drzewa. Szanowny zbieracz starożytności, żądał od nas objaśnienia, coby ten medal miał znaczyć, i na jaką pamiątkę mógł być z drzewa robiony. Dla zadosyć uczynienia woli nadsyłającego, udzieliliśmy ten rysunek P. K. Wł: *Wójcickiemu*, dla umieszczenia opisu o nim, oprócz pisma naszego, i w *Bibljotece Warszawskiej*; co też wkrótce nastąpi.

Jutro i pojutrze ciągnienie 4tej klassy *loterji klassycznej*.

Wczoraj w Teatrze Rozmaitości przywołani zostali: po Kom: *Fabrykant zabawek*, Panna *Moroz* i Pan *Rychter* po 2-kroć; po Komedji *Fałszywy wielki ton*, Wszyscy, i oddzielnie Pani *Komorowska* 2-kroć, Panna *Moroz* 3-kroć, PP. *Komorowski* 3-kroć, oraz *Chomanowski* i *Chomiński*.

W dniu 4 z. m. na polu we wsi *Cynkowie* Pow: Olkuskim, 16-letni chłopak wiejski, jako też para koni i wół, od uderzenia piorunu, zabici zostali. — Leśniczy z dóbr *Bąkowa góra* w Pow: Piotrkowskim, w czasie odbywającego się wesela w pobliskiej wsi *Bendzinie*, wyszedłszy podchmielony na podwórze, ranił wystrzałem z fuzji Jana *Skowron*, włościanina, który będąc także pijanym, dla otrzeźwienia, tarzał się po trawie, a którego wspomniony leśniczy wziął za *wilka*. Wystrzał jednak nie był szkodliwy, i *Skowron* do zdrowia powrócił.

Z Petersburga. — N. PAN, udzielić raczył *oznaki brylantowe* Orderu Śgo Alexandra *Newskiego*, Jenerałom Lejtnantom: Baronowi *Offenberg*, Dowodzącemu 2 Korpusem Rezerwowym jazdy; *Fedorowi*, p. o. Jenerała Gubernatora *Nowo-Rossyjskiego* i *Bessarabskiego*; i Xięciu *Bebutow*, Naczelnikowi Zarządu Cywilnego kraju *Zakaukazkiego*. — J. C. MOŚĆ, mianować raczył Kawalerami Orderu Śtej Anny I kl: z Koroną Cesarską: Jenerała Lejtnanta, Senatora *Sewastjanowa*, Dowodzącego Dywizją Rezerwową Korpusu 1 piechoty; a Kawalerem Śtej Anny I kl:, Jenerała-Majora *Gerasimowa*, Naczelnika Sztabu Wojsk, na linji *Kaukazkiej* i nad morzem *Czarnem*. — N. PAN, zaliczyć raczył do Orderu Śtej Anny I klassy, Arcy-Biskupa Łukasza *Arakacuni*, Członka Synodu Ormiańsko-Gregoryańskiego w *Eczmiadzynie*.

W d. 17/29 Czerwca r. b. uważano w mieście *Signach* w Gub: *Tyfliskiej*, przelot świetnego meteoru, z rodzaju

bolidów, średnicy około 1½ stopy, który pryskając iskrami wielkości gwiazd pierwszego rzędu, biegł w atmosferze z północy na zachód. Meteor ten widzialnym był przez sekund 20.

Ameryka.— Wypadki w *Mexyku* nabierają znaczenia; kraj cały jest wzburzony; Ministrowie w dniu 2gim Września podali się do dymissji; powstańcy w d. 19ym Września pobili wojska rządowe pod *Camargo;* wspiera ich mnóstwo flibustjerów z *Nowego-Orleanu*, którzy niedawno przygotowania robili do wyprawy na *Kubę*, i kilkuset strzelców z *Texas*. Skarb jest zupełnie pusty; w *Vera-Cruz* rząd nie ma czem płacić urzędnikom, i ci wszyscy podali się do dymissji. — W *Stanach Zjednoczonych* zbierają składki dla znanego Apostoła wstrzemięźliwości, Ojca *Mathew;* w trudnem on bardzo finansowem położeniu znajduje się, a wierzyciele położyli areszt na pensji 600 dukatów, które mu płaci z własnej szkatuły Królowa *Angielska*.

Austrja. *Wiedeń 30go Paździer:*.— Cesarza *Franciszka-Józefa* jutro spodziewają się; z *Czerniejowic* udał się on do *Kolomyi*, przez *Stryj* do *Wiednia*. — Na wiosnę r. p. Cesarz ma zamiar zwiedzić *Węgry* i *Siedmiogród*, później nieco *Kroację*, *Slawonję*, pogranicze wojskowe i *Dalmację*. — Na skutek nowego dekretu o zmniejszeniu armji, już zaczęto po pułkach udzielać urlopy.— Wielu tutejszych kupców i fabrykantów ułożyło do Ministra adres, żądający, by koniec położono ażioterstwu na giełdzie, przez oznaczenie stałego stosunku banknotów do brzęczącej monety.— Z *Koszyc* donoszą o przyjęciu, jakie tam spotkało Arcy-Xcia Gubernatora; mnóstwo okolicznej *węgierskiej* szlachty dla przyjęcia Arcy-Xcia zjechało się. — Towarzystwo znakomitych tutejszych malarzy, postanowiło ułożyć album przedstawiające znakomitsze wypadki z panowania Cesarza *Franciszka-Józefa;* album to będzie następnie sztychowane, a dochód na korzyść ubogich obrócony. — W *Węgrzech* roboty przygotowawcze do ułożenia xiąg hypotecznych, prawie ukończono.

Francja. *Paryż 29 Października*. — Wypadków żadnych nie ma, ale za to krążą pogłoski; najważniejszą z nich jest, że Prezydent ma zamiar w Listopadzie podać się do dymisji, by w ten sposób nowy wybór przyspieszyć. *Patrie* donosi, że Pan Ludwik *Napoleon* jeszcze nie zajął się pisaniem odezwy do Izby. Zwołano tu mnóstwo Prefektów, zwłaszcza z południowych departamentów, by przez nich poznać stan umysłów na prowincji.—*Monitor* ogłosił dziś dekret mianujący P. L. *Faucher*, Komandorem *legji honorowej*.— Prezydent miał zamiar ogłosić amnestję, chociaż cząstkową, ale Ministrowie są przeciw temu; rzecz więc odroczono.— W Poniedziałek Prezydent ma odbyć wielką rewję na polu *Marsowem*.—Okręt *Alphonse Cézard* wypłynął z *Paimboeuf* z 167 emigrantami, wysyłanemi kosztem loterji *złotej sztaby* do *Kalifornji*. — P. *Lamartine* zasłabł nieco w *Macon*.— Na skutek skargi P. *Carlier* o oszczerstwo, redaktorowie: główny i odpowiedzialny dziennika *Revolution*, zaocznie skazani zostali na 18 miesięcy więzienia, i 3000 fr. kary pieniężnej. — W dzień ŚŚ. Kryspjana i Kryspjanina, dany był przez cech Szewców w *Paryżu*, w salach kasino *Paganiniego*, wielki bal na 3000 osób. O godz: 9, Matka gospody, odziana w wieniec z kłosów złotych, jako godło pomyślności rzemiosła, weszła do sali poprzedzona czeladnikami i terminatorami, ozdobionemi fontażami z wstążek (pienosi suciej). Bal był otworzony kontredansem przez starszego czeladnika i najdawniejszego z czeladzi, oraz dwóch najdawniejszych terminatorów; Matka gospody i trzy inne Panie, należały do tego honorowego kadrylu, w którym nikt więcej udziału mieć nie mógł. Tłok był tak wielki, że uillumi nowano ogród przyległy *kasina*, i tam jeszcze tańczono. Bal trwał do 8ej z rana z wielkim zapałem.

Paryż 30 Paźdz:, (dep: tel:).— Komissja nieustająca odbyła nic nieznaczące posiedzenie; nie naznaczono dnia nowego zebrania. Ponieważ Zgromadzenie nar: już we Wtorek swe narady rozpocznie, przeto dalsze zwoływanie komissji, zdaje się niepotrzebne.

Niemcy.— Z *Frankfurtu* żadnych politycznych wiadomości nie ma; o bundestagu milczą, nie mówią nawet, jakie nowe prawa dla *Niemiec* przygotowuje; za to dzienniki rozpisują się o pierwszem wystąpieniu Pani Henryety *Sontag* Hr: *Rossi*, którą tryumfalnie przyjmowano w tamecznym teatrze. — W *Brunświcku* sejm rozpoczął swe prace.— Zdrowie Króla *Hanowerskiego* nie polepsza się.

Prusy.— Przypuszczają powszechnie, że z narad mężów zaufania do spraw materjalnych *Niemiec* w *Frankfurcie*, nic ważnego nie wywiąże się; gabinet *berliński* nie odstąpi od swych zasad celnych.

Włochy.— W *Turynie* gabinet coraz bardziej pracuje nad zbliżeniem się do Stolicy Apostolskiej i zgodą. — W *Rzymie* spodziewają się reformy armji; ta zostaje oddaną pod zarząd Kardynała Sekretarza stanu; znany Pułkownik *Nardoni*, ma zostać Naczelnikiem wydziału wojskowego, Gubernatorem *Rzymu* i Naczelnikiem policji.— W *Neapolu* nowe śledztwa polityczne rozpoczęto, i kilka osób aresztowano.

Rozmaitości.— Wkrótce wyjdzie dziełko pośmiertne Xięcia *Lichnowskiego*, w kształcie pamiętników, mające zawierać ciekawe szczegóły pod względem wojennym, dyplomatycznym i politycznym.— Stolica *Pruska* zaczęła teraz dostarczać wódek *Chinom* i *Kalifornji*. Niedawno jeden z *Berlińskich* fabrykantów likieru, wyprawił 12,000 flaszek swojego wyrobu do owych zamorskich krain. — Do *Bruxelli* przywieziono pięć *żółwi morskich*, każdy ważący od 60 do 70 killogramów. (Łakotnisie *Warszawscy* pamiętają zapewne zupy żółwiowe, które przed kilką laty były u nas w modzie). — W *Elblągu*, dziki *Amerykanin* zawezwał przed sąd Pana swojego, dowodząc, iż to jest poniżającem dla *Francuza*, malować się codziennie na czarno, i połykać żywe kury, dla udawania dzikiego, i napędzania tym sposobem grosza właścicielowi. Pokazało się rzeczywiście, iż ów dziki człowiek, był istotnie *Francuzem*. — Chłop mieszkający milę drogi od *Błonia*, kazał szewcowi zrobić sobie parę butów, i poszedł na odpust do *Częstochowy*. Po powrocie do domu, udał się do szewca, i zaczął go strofować za to, że mu się w drodze po-

darły buty. »Słuchajno mój przyjacielu", rzekł szewc, »ja ci zrobiłem buty do *Błonia*, nie do *Częstochowy*."

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Arend Fran: Oby: z Łodzi nr 500; Brzozowski Zenon Oby: z Wiednia nr 1254; Czarnecki Aug: Oby: z Gub: Wołyńskiej nr 414; Hołołowicz Mateusz Majster Bednarski z Wiednia nr 1563; Loeffland Jan Kandydat Teologji z Noerdlingen nr 612; Baron Mengden Konstanty Urzę: Banku Król: Pol: z Gu: Podolskiej; Pejker Pułko:, Adjut: J. C. W. Wielkiego Xcia Następcy Tronu, z Petersburga; Rosmanith Stan: Kup: z Krakowa nr 1314; Rawicz Marja Żona Bankiera z Londynu nr 649; Wiśniewski Narcyz Urzęd: z Niemiec nr 1574; Wertheim Juljusz Ajent Giełdy z Akwisgranu nr 489.

Wyjechali: Czyszkowski Paw: Kup: do Radomia; Jabłoński Cypr: Ob: do Brześcia Lit:; Kochanowski Roman Ob: do Prędocina; Mieszkowski Ant: Oby: do Kozłowa; Szamowski Aloizy Oby: do Wrzący; Zakrzewski Fryde: Ob: do Celejowa.

DONIESIENIA.

Dziś rano ciepła stopni 3. Wczoraj w południe 7.
Dziś rano wysokość wody na *Wiśle* stóp 5 cali 1.

TEATR ROZMAITOŚCI. Dziś, *Cudzoziemczyzna*. *Nowy Rok*. (W Teatrze Wielkim widowiska nie będzie).
TEATR WIELKI. Jutro, *Ludwik Rolla*.

W Drukarni Kurjera Warszawskiego.— Wolno drukować. Warszawa d. 23 Paźdz: (4 List:) 1851 r.—Starszy Cenzor, *L. T. Tripplin*.